

IL-WIĊĊ IS-SABIH TAL-FACEBOOK

CARMELO ABELA / Ministru għall-Intern u s-Sigurtà Nazzjonali

Idea ta' kif ikun jidher AMBER Alert fuq il-Facebook

Ti startja l-magna, tiftaħ ir-radju u titlaq għal għonq it-triq. Daqqa xxengel rasek mar-ritmu ta' xi melodija għal qalbek li tkun qiegħda tindaqq, daqqa tgemgem xi haġa minn taħt l-ilsien għax xi hadd baqa' ħiereg bl-addoċċ, u daqqa tintilef fil-ħsbijiet dwar x'se ssib jistennik malli tasal ix-xogħol. Issib ruħek f'serbut twil ta' karozzi weqfin quddiem id-dwal tat-traffiku u dahħal idek fil-basket biex toħroġ il-mowbajl halli tara dahalx xi messaggġ... ma ssibux. Tfittex u gġib lil min ifittex, iżda xorta wahda ma jkunx hemm ħjielu. Tirrealizza li tkun insejtu warajk iddar. X'taġħmel? Naf żgur li l-biċċa l-kbira minna nergħu lura d-dar għalih, dment li ma jkunx hemm modi oħra kif jista' jasal għandna fl-iqsar żmien possibbli.

Bla mowbajl – u, partikularment, mingħajr il-konnessjoni kontinwa li joffrilna mal-Internet – sirna nħossuna bħallikieku għandna parti minn gisimna nnifsu nieqsa. Sar estensjoni ta' haġa. Dan huwa dejjem aktar il-każ inqas ma tkun l-età ta' dak li jkun, għalkemm nibqa' sorpriż bin-numru ta' anzjani li wkoll jużaw il-mowbajl b'facilità liema bħalha. Drajna nkunu "mqabbdin mad-dinja" l-ħin kollu, lejl u nhar.

Ħafna drabi ma jkollniex verament b'żonnu, iżda sar

dipendenza. Dan jgħodd l-aktar għall-midja soċjali, f'Malta primarjament il-Facebook. Inqumu filgħodu u, waqt li qed isir il-kafè, erħilna niċċekkjaw it-timeline u l-messaggġi tal-“ħbieb”, jekk mhux ukoll nilaġħbu xi loġħba bis-serqa, daqslikieku ħajjitna kienet tiddependi minnhom.

L-istess nagħmlu mal-gurnata – waqt il-laqgħat, waqt li nkunu qegħdin nieħdu drink mal-ħbieb, u waqt li nkunu qegħdin nieklu mal-familja. Il-biċċa l-kbira ta' haġa llum insiru nafu x'inhu jgħri la mill-gazzetti, la mit-televisin jew mir-radju, u lanqas mis-siti elettronici – iżda mill-Facebook.

Din hija realtà li rridu ngħixu magħha. Allura, ma jaqbilx li nisfruttaw din id-dipendenza ta' haġa fuq din it-teknologija għall-gid ta' haġa? Kien proprju biex nagħmlu dan li, bħal-lum għimgha, il-Pulizija Maltija ssieħbet mal-kumpanija Facebook biex din il-kumpanija prestigġjuża tgħinha fit-tittixja f'każ – allaharessqatt – li tifel jew tifla jgħibu jew jinħatfu u jkun hemm il-biza' li jista' jgħirlihom xi haġa jew saħansitra jinqatlu.

Dawk kollha li jużaw il-Facebook f'Malta, inklużi turisti, minn issa 'l quddiem se jibdeu jircievu allerti awtomatiċi (mingħajr m'għandhom għalfejn jimmarkaw li toghgħobhom xi paġna) fuq

it-timeline ta' haġa f'każ li tifel jew tifla jinħatfu jew jgħu rrapportati neqsin u jkunu f'riskju imminenti li jgħirlihom xi haġa. AMBER Alert huwa messaggġ urġenti li l-Pulizija toħroġ meta tifel jew tifla jinħatfu jew jgħibu, u tkun qiegħda tibza' li l-hajja jew is-saħħa ta' haġa ikunu fil-periklu. Il-messaggġ imbagħad jingħadda lil aktar nies minn diversi organizzazzjonijiet li ssieħbu mal-Pulizija f'dan il-proġett utli.

Id-deċiżjoni tal-Facebook li jidhol fi shubija bħal din mal-Pulizija Maltija hija sinjal ta' fiduċja fis-serjeta' u l-kapaċità tal-Korp

L-AMBER Alert Malta hija r-riżultat ta' koperazzjoni bejn il-Ministeru għall-Intern u s-Sigurtà Nazzjonali, il-Korp tal-Pulizija, u l-organizzazzjoni bla skop ta' qligħ AMBER Alert Europe, u għet inawgurata fl-10 ta' Jannar 2017. Il-Facebook huwa l-aħħar organizzazzjoni li qiegħda tingħaqad mas-sistema Maltija tal-AMBER Alert.

Kien ta' pjaċir għalina li nilqgħu fostna lil wahda mill-aktar uffiċjali għoljin tal-kumpanija, Emily Vacher, li għet Malta apposta mill-Istati Uniti. Il-preżenza ta' haġa f'pajjiżna u d-deċiżjoni tal-Facebook li jidhol fi shubija bħal din mal-Pulizija Maltija

huma wkoll sinjal ta' fiduċja fis-serjeta' u l-kapaċità tal-Korp.

M'għandniex xi ngħidu: aktar ma tibda malajr it-tfittixja u akbar ma jkun l-għadd tan-nies li jintlaħqu b'allert, akbar tkun il-probabbiltà li tifel jew tifla neqsin u fil-periklu jinstabu. Minħabba li l-Facebook huwa l-aktar pjat-forma tal-kuntatti soċjali popolari f'Malta, id-deċiżjoni ta' din il-kumpanija li tissieħeb mal-Pulizija ta' haġa tifel jew tifla neqsin u fil-periklu, aktar nies se jkunu jistgħu jkunu involuti fit-tfittix f'dawk l-ewwel sigħat kruċjali.

L-AMBER Alerts jistgħu jirnexxu aktar kemm-il darba, f'każ ta' tfal neqsin u fil-periklu, in-nies jgħu infurmati aktar minn darba. Jekk jircievu l-informazzjoni minn mezzi differenti, iċ-ċansijiet li xi hadd jilmah lit-tifel jew tifla u jagħrafhom jgħaddu. Għalhekk, inhegġeg biex saħansitra aktar organizzazzjonijiet li huma f'pożizzjoni li jgħinu biex iwaslu l-allerti lin-nies jissieħbu f'din l-inizjattiva tajba billi jikkuntattjaw lill-Community & Media Relations Unit tal-Pulizija jew billi jibagħtu nota fuq info@amberalert.com.mt. Fil-gimghat li għejjin il-Pulizija, f'kollaborazzjoni mal-lista sostanzjali ta' partners li digà ssieħbu, se toħroġ allert taparsi biex tittestja sistema u turi lill-pubbliku kif taħdem.

Nappella wkoll biex aktar nies u organizzazzjonijiet jinkitbu fuq is-sit elettroniku tal-AMBER Alert Malta (amberalert.com.mt), li hu disponibbli kemm bil-Malti kif ukoll bl-Ingliż, biex jircievu l-aġġornamenti u lallerti u b'hekk ikunu jistgħu jgħinu fit-tfittixja għat-tfal neqsin li jkunu fil-periklu.

L-INTERNET VS IT-TERRORISTI

Daqs kemm huwa għodda b'saħħitha għall-gid, l-Internet huwa wkoll ħobz għal snien min irid jagħmel iddeni u l-ħsara. It-terroristi, ngħidu aħna, qegħdin iserrħu dejjem aktar fuq l-Internet biex jikkomunikaw bejniethom u mal-bqija tad-dinja. L-esperti jgħidulna li t-terroristi jużaw l-Internet biex jgħaddu l-informazzjoni bejniethom, jikkoordinaw l-attakki ta' haġa, ixerrdu l-propaganda, jgħbru l-fondi, u jirreklutaw.

Bħala parti mill-għieda bla waqfen ta' haġa kontra t-terroriżmu, f'Diċembru tal-2015 tajna bidu għall-forum tal-UE dwar l-Internet. Taħt din l-umbrella l-Kummissjoni Ewropea, il-Ministri tal-Intern tal-Istati Membri tal-UE, u l-

industrija tal-Internet qegħdin naħdmu flimkien fi shubija volontarja biex naf-frontaw din is-sitwazzjoni kumplessa u nħarsu li-ċittadini ta' haġa mill-perikli. Fil-forum niddiskutu dwar l-isfidi li jipprezentawna l-użu tal-Internet mit-terroristi, nifhmu aħjar x'kapaċi u x'mhux kapaċi jikkontribwixxi kull wieħed minna għal din il-għieda, u nidentifikaw oqsma li fihom nistgħu nikkoperaw bejniethom aktar 'l quddiem.

Minn mindu twaqqaf il-forum, ittieħdu diversi miżuri konkreti kontra l-abbuż tal-Internet mill-gruppi terroristiċi internazzjonali, u digà bdew jidhru r-riżultati. Madwar 90% tal-kontenut li għe rriferut lill-kumpanija tal-Internet mill-Europol tneħħa. Iżda l-isfida għadha hemm – u kif – u ma nistgħu qatt nieqfu niffissaw ħarsitna f'għajnejn l-għadu. Irridu nk-omplu nindirizzaw is-sitwazzjoni mingħajr, iżda, ma nikkompromettu l-valuri fundamentali ta' haġa bħal-libertà tal-kelma. Kien f'dan il-kontest li l-gimgha li għaddiet irrapprezentajt lill-Presidenza Maltija tal-Kunsill tal-UE f'laqgħat ta' livell għoli ma' tliet kumpaniji ewlenin tal-Internet ibbazati fl-Istati Uniti tal-Amerika: il-Google, il-Facebook, u t-Twitter.

Id-delegazzjoni tal-UE fis-Silicon Valley, fl-Istat tal-California, mexxieha l-Kummissarju Ewropew għall-Migrazzjoni, Dimitris Avramopoulos. Kien hemm ukoll il-Ministru tal-Intern tal-Estonja, Andres Anvelt, f'isem il-Presidenza li jmiss tal-UE; il-Koordinatur tal-UE għall-Għieda Kontra t-Terroriżmu, Gilles de Kerchive; kif ukoll rappreżentanti tal-Europol u tan-Netwerk ta' Sensibilizzazzjoni dwar ir-Radikalizzazzjoni. Waqt il-laqgħat f'California, shaqna biex innaqqsu l-aċċessibbiltà għall-kontenut tat-terroristi fuq l-Internet, filwaqt li naraw li s-soċjetà civili jkollha aktar kapaċità li żżid il-volum ta' messaggġi effettivi li jikkumbattu jew ixerju l-propaganda tat-terroristi.

F'dinja li qiegħda tinbidel b'ritmu mgħagħel, il-għieda kontra t-terroriżmu tippreżentalna sfidi li dejjem jevolvu.

F'din is-sitwazzjoni, il-koperazzjoni ma taqta' xejn bejn il-gvernijiet u s-settur privat tista' xxekek bil-kbir l-attività fuq l-Internet tal-gruppi terroristiċi. Irridu naraw li nkomplu nibnu fuq il-progress li għamilna mal-Google, mal-Facebook, u mat-Twitter filwaqt li nikkoperaw ma' aktar kumpaniji.

F'din id-dimensjoni, il-battalja rridu nirbħuha aħna.